

ledes, at ogsaa de sønderjydske Industri-erhverv var svækkede af Krigen, de kunde heller ikke staa for Konkurrencen, som de mødte, i Særdeleshed heroppefra — fra Virksomheder, som var uberørte af Krigen. Og der maa man efter min Mening i den Undersøgelse, som vi ønsker at dette Rigsdagsudvalg skal foretage, undersøge, hvorledes man konsoliderer, hvorledes man skaffer Plads til disse Virksomheder, saaledes at det økonomiske Liv i Sønderjylland igen kan trives.

Jeg sagde før, at Arbejdsløsheden har været umaadelig stor i Sønderjylland, sidste Vinter helt oppe paa ca. 64 pCt., og saa maa man jo huske paa, at den største Del af den sønderjydske Arbejderklasse har i 4 Aar eller flere Aar endnu levet ude i Skyttegravene. Efter Krigen kom de til Hjem, der var ribbet for alting, og hvor den nøgne Fattigdom grinede dem i Møde fra hver en Krog. De har lige siden den Tid levet ved Siden af vor Nabostat, et Land med de vældigste økonomiske Udslag, Verden endnu har set. De har maattet leve under en Invasion af Mennesker og Varer, der har bevirket, at Lønnen dernede selv i den gode Tid er kommet ned paa et Minimum — officielt kan man regne med, at Lønnen i Sønderjylland var 25 pCt. under den Løn, som var gængs heroppe —, og de har haft en Arbejdsløshed at trækkes med langt større end den i det gamle Land. I denne Sommer har flere Hundrede Haandværkere og Arbejdere maattet søge udenfor Landets Grænser for at finde Beskæftigelse, ja, saa langt som til Hamborg og selv til Düsseldorf er vore Haandværkere og Arbejdere søgt hen. Hjelpekasserne har søgt at støtte Familierne derhjemme ved at give dem et lille Bidrag efter Børneantallet, men naar disse Arbejdere nu vender tilbage, er de lige saa fattige, som den Gang de vendte tilbage fra Krigen. I Tyskland har de maattet betale til den statslige Arbejdsløshedsunderstøttelse, Beløbet er blevet trukket fra deres Løn. Naar de nu kommer hjem, har den danske Stat ophævet Understøttelsen her, og de kan melde sig paa Sognet, hvis de ikke vil sulte. Det var dog sikkert ikke det, der blev lovet sønderjydske Arbejdere ved Genforeningen. Der foreligger jo i hvert Fald, udsendt af det daværende Ministerium, en Redegørelse i Bogform over de sociale Goder, som sønderjydske Arbejdere kunde vente sig, naar de stemte sig hjem til Danmark, men denne Redegørelse indeholdt intet om de Kaar, som man nu byder de sønderjydske Arbejdere. Jeg spørger: Tror den danske Offentlighed og den

danske Rigsdag, at saadanne Kaar kan fremelske Kærlighed til det Land, som Arbejderklassen nu tilhører? Jeg tror det ikke.

Nu kan man jo spørge, om ikke de sønderjydske Kommuner ligesom Kommunerne oppe i det gamle Land kan paatage sig den Opgave, som Staten har skubbet fra sig. Hertil maa jeg svare, at de sønderjydske Kommuners Økonomi i hvert Tilfælde ikke er bedre, snarere daarligere, end Kommunernes i det gamle Land, og det viser sig jo ogsaa, at de Bestemmelser om Understøttelse, som Kommunerne træffer dernede, er af en langt ringere Karakter end de, som Kommunerne oppe i det gamle Land træffer. Dernede sidder man og tildeler en Familie, Mand og Kone, 12 Kr. om Ugen i Understøttelse; man tildeler en ugift Mand, der vel at mærke ingen Familie har, 6 Kr. om Ugen. Det er jo komplet umuligt, at noget Menneske kan leve af en saadan Understøttelse. Man forsøger ogsaa at begrænse Antallet af dem, man vil hjælpe. Der kører et Forslag rundt i de sønderjydske Kommuner, der indeholder den Bestemmelse, at alle de, der ikke er forsørgelsesberettigede indenfor en Kommune, ingen Understøttelse skal have af Hjelpekassen — det er vedtaget i Sønderborg af den borgerlige danske og tyske Fraktion. Man har jo sikkert heroppe i det gamle Land hørt om det store Fremstød, den Blæsen til Samling for Danskheden, som har fundet Sted i Sønderjylland: nu skal alle gode danske Mænd samle sig for at holde den fremtrængende Tyskhed Stangen. Og et Par Dage efter gaar saa de danske Konserverative, det danske Venstre i Alliance med Tyskerne dernede for at sulte Arbejderne og for at jage danske Arbejdere bort fra de sønderjydske Kommuner. Thi enhver af de ærede Medlemmer i denne Sal kan jo sikkert regne ud, at de, som man lukker ude ved en saadan Bestemmelse om, at kun de, der er forsørgelsesberettigede indenfor Sønderjylland, skal have Understøttelse, er ikke dem, der er kommet Syd fra, det er dem, der er kommet Nord fra, det er de danske Familier, der er kommet derned, som man ved denne tysk-danske Alliance udelukker og jager tilbage til det gamle Land. Jeg skal blot tilføje, at i Sønderborg er der i Øjeblikket 64, som rammes af denne Bestemmelse; deraf er de 56 kommet her Nord fra, og de 8 har ikke deres statsretlige Forhold i Orden og kan som Følge deraf ikke faa Understøttelse. Det er efter min Mening ganske ubegribeligt, at man, paa samme Tid som man blæser i den patriotiske Trompet, laver Alliance med de saa